CSC

ICT Solutions for Brilliant Minds

PAS-yhteistyöryhmä
15.6.2023

Kokouksen avaus

- Todetaan läsnäolijat
- Esityslistan hyväksyminen
- Edellisen kokouksen muistio

PAS-palveluiden rajapintojen uudistaminen

PAS-palveluiden rajapinnat uudistuvat

- PAS-palveluiden rajapinnoista tulossa uusi pääversio (v3)
- Suurimmat muutokset:
  - SFTP-siirto korvataan HTTP-siirrolla
  - Siirtojen tilan seuranta ja tarkastusraporttien nouto HTTP:n kautta
  - Jakelupaketin muodostamiskutsu muuttuu
  - Uutena resurssina käsittelyhistoria
  - Uusia tilastotietoja?
- Vanhat rajapintaversiot toimivat vielä rinnakkain uuden kanssa

Rajapintojen resurssit

- HTTP REST mallissa hallinnoidaan toimintoja resurssien kautta
- PAS-palveluiden rajapintojen resurssit:
  - **transfers** – Siirrot
  - **search** – Hakutyökalu
  - **preserved** – Säilytyspaketit
  - **disseminated** – Jakelupaketit
  - **statistics** – Tilastotiedot
  - **history** – Käsittelytiedot
  - **public-keys** – Julkiset avaimet

Rajapintojen toiminnot

Resurssi	Metodit	Kuvaus
/transfers	POST	Aineiston siirron alustaminen
/transfers/<siirron tunniste>	HEAD, PATCH	Aineiston siirto PAS-palveluun
/transfers	GET	Siirtojen listaus
/transfers/<siirron tunniste>/status	GET	Siirron tila PAS-palvelun vastaanotossa
/transfers/<siirron tunniste>/report	GET	Siirtopaketin tarkastusraportin nouto
/search	GET	Hakutoiminto
/preserved/<aip-id>	GET	Säilytyspaketin tiedot PAS-palvelussa
/preserved/disseminate	POST	Säilytettävän aineiston muodostaminen jakelupaketiksi
/disseminated	GET	Jakelupakettien listaus
/disseminated/<dip-id>	GET	Jakelupaketin tilan PAS-palvelussa
/disseminated/<dip-id>/download	GET	Jakelupaketin nouto
/history/transfers	GET	Siirtojen käsittelytietojen listaus
/history/preserved	GET	Säilytettävän aineiston käsittelytietojen listaus
/history/disseminated	GET	Aineiston jakelun käsittelytietojen listaus
/statistics/overview	GET	Tilastotiedot
/public-key/dip	GET	Jakelutoiminnon julkisen avaimen nouto

Aineiston siirto HTTP:n kautta

Resurssi

transfers

- Aineiston siirrossa, jokainen siirtotapahtuma on yksilöity resurssi
  - Siirroilla yksilöivä tunniste (transfer-id)
  - Siirto ei ole sama kuin siirtopaketti
  - Saman siirtopaketin voi siirtää monta kertaa, jokaisella kerralla luodaan uusi siirto
  - Jokaiselle siirrolle muodostetaan vastaanotossa tarkastusraportti
  - Siirrot ovat olemassa 20 päivää, jonka jälkeen ne poistetaan rajapinnasta
- HTTP-rajapinta ei hyödynnä organisaatioiden kotihakemistoa
  - Kun SFTP poistuu, organisaatioiden kotihakemistot poistuvat samalla ja kaikki hallinta tapahtuu rajapintakutsujen avulla
- Siirtäminen tapahtuu HTTP-pohjaisen TUS-protokollan kautta

TUS-protokolla

- TUS-protokolla on luotu isoja siirtoja varten
  - https://tus.io/
  - Siirtäminen tapahtuu pilkkomalla tiedoston hyvin pieneen osiin, jolloin osat siirretään jonossa verkon yli
  - HTTP-pyyntöjen otsikkotiedoissa annetaan tietoa siirron etenemisestä ja tiedoston lopullisesta koosta
  - Siirron voi keskeyttää ja jatkaa myöhemmin, jolloin siirtäminen jatkuu siirtämällä jonon seuraavan tiedoston osan
  - Protokolla tietää milloin tiedosto on siirretty kokonaisuudessaan, hyödyntämällä tiedoston lopullista koko –tietoa
  - Jos siirto on vahinko, eikä tiedostoa haluta siirtää loppuun saakka, siirtämisen voi yksinkertaisesti vain keskeyttää eikä jatkaa, PAS-palvelun vastaanotto siivoaa pois keskeneräiset siirrot tietyn ajanjakson kuluttua
- TUS-protokollaa käytetään tyypillisesti valmiiden asiakasohjelmistojen avulla

Siirtäminen TUS-protokollan avulla

Resurssi
transfers

- Ennen siirtämistä, siirtoa pitää alustaa:
  - `POST <base>/<contract>/transfers`
  - Kutsussa annetaan otsikkotiedoissa siirron tietoja, kuten lopullinen tiedostonkoko tavuissa
  - Alustaminen varaa työtilan palvelimelta ja palautusviestissä annetaan siirron yksilöivä tunniste (transfer-id)
- Tietoa siirron etenemisestä
  - `HEAD <base>/<contract>/transfers/{transfer-id}`
  - Kutsulla kysytään palvelimelta tietoja siirron etenemisestä, kuten montako tavua on jo siirretty ja mistä tavusta (offset) seuraava siirron osa alkaa
- Siirtäminen
  - `PATCH <base>/<contract>/transfers/{transfer-id}`
  - Kutsussa siirretään tiedoston osa ja palautetaan tieto seuraavan osan offsetistä
- Kun viimeinen tavu on siirretty, siirto on automaattisesti valmis

Siirtojen tiedot

Resurssi

transfers

- Siirtojen listaaminen
  - `GET <base>/<contract>/transfers`
  - Palautuksessa annetaan lista kaikista aktiivisista siirroista (tunnisteet, päivämäärät …)
  - Yli 20 päivää vanhat siirrot eivät enää ole löydettävissä tämän toiminnon kautta
- Siirron tilan tarkastaminen
  - `GET <base>/<contract>/transfers/{transfer-id}/status`
  - Palautuksessa annetaan tietoa siirron tilasta PAS-palvelun vastaanotossa
  - Tilat ovat:
    - siirto kesken - tiedostoa ei ole vielä siirretty PAS-palveluun kokonaisuudessaan
    - käsittelyssä - vastaanoton tarkistukset ovat käynnissä
    - hyväksytty – aineisto on hyväksytty säilytykseen
    - hylätty – siirtopaketissa on virheitä

Siirtojen tiedot jatkuu

Resurssi

transfers

- Vastaanoton tarkasturaporttien nouto
  - *GET <base>/<contract>/transfers/{transfer-id}/report*
  - Palautuksessa palautetaan vastaanoton tarkastusraportit XML- tai HTML-muodossa
  - Tämä toiminnoin voi suorittaa vain jos siirto on joko hyväksytty tai hylätty
  - Myös tarkastusraportit poistetaan PAS-palvelun rajapinnasta 20 päivän kuluttua, siirron poiston myötä

Aineiston haku

Resurssi

search

- Säilytyksessä olevat aineistot ovat löydettävissä niiden aineistojen metatiedoilla METS-tietokannasta
  - *GET <base>/<contract>/search*
- Hakuehdossa käytetään Apache Lucene –syntaksia avain/arvo-pareilla ja vastauksessa palautetaan tulosjoukko, joissa on säilytyspakettien tulosalkioita
- Tämä resurssi tai sen toiminto ei muutu uudessa rajapinnassa

Säilytyspaketteihin kohdistuvat toiminnot

Resurssi
preserved

- Säilytyspaketin tiedot
  - *GET <base>/<contract>/preserved/{aip-id}*
  - Vastauksessa ilmoitetaan säilytyspaketin tiedot
  - Säilytyspaketista ilmoitetaan mm seuraavat tiedot:
    - Tietopaketin tunnisteet
    - Aikaleimat
    - Säilytyspaketin sisältämät tiedostot ja niiden tunnisteet
    - Säilytyspaketin rakenne
- Säilytyspakettien tietojen avulla, on mahdollista valita tietty aineisto tai aineiston osa aineiston jakeluun

Säilytettävän aineiston jakelu

Resurssi

preserved

- Säilytyksessä olevan aineiston jakelu suoritetaan luomalla aineiston jakelupyyntö:
  - `POST <base>/<contract>/preserved/disseminate`
  - Pyynnössä annetaan JSON muotoisena tietona seuraavat tiedot:
    - catalog – Jakelupaketin skeemakatalogin version
    - format – jakelupaketin tiedostomuoto (zip tai tar)
    - metadata – jakelupaketti muodostetaan pelkistä metatiedoista
    - aips – lista säilytyspaketeista, joista jakelupaketti koostuu. Jakelupaketti voi muodostua säilytyspaketin osasta, jolloin on mahdollista antaa lista niistä säilytyspaketin tiedostoista tai rakenteesta, joista jakelupaketti muodostetaan. Nämä annetaan säilytyspaketin tunnisteen yhteydessä.
  - Vastauksessa toimitetaan jakelupaketin tunniste (dip-id)
- Jakelupakettia on mahdollista muodostaa aineistosta, joka ei ole riippuvainen yksittäisen säilytyspaketit muodostamasta kokonaisuudesta

Jakelupakettien tiedot ja noutaminen

Resurssi

disseminated

- Jakelupakettien listaaminen
  - *GET <base>/<contract>/disseminated*
  - Vastauksessa annetaan lista kaikista jakelupaketeista (tunnisteet, päivämäärät …)
  - Yli 10 päivää vanhat jakelutpaketit eivät enää ole löydettävissä tämän toiminnon kautta
- Jakelupaketin tilan tarkastaminen
  - *GET <base>/<contract>/disseminated/{dip-id}*
  - Vastauksessa annetaan tietoa jakelupaketin valmistumisesta PAS-palvelun jakelutoiminnossa
- Jakelupaketin nouto
  - *GET <base>/<contract>/disseminated/{dip-id}/download*
  - Valmistuneen jakelupaketin voi noutaa tämän toiminnon avulla

Käsittelytiedot

Resurssi

history

- Siirtojen käsittelytietojen listaus:
  - *GET <base>/<contract>/history/transfers*
  - Toiminto listaa lokitietomaisesti kaikki PAS-palveluun lähetetyt siirrot ja niiden tiedot
- Säilytypakettien käsittelytietojen listaus:
  - *GET <base>/<contract>/history/preserved*
  - Toiminto listaa lokitietomaisesti kaikki PAS-palvelussa olevat säilytyspaketit ja niiden tiedot
- Jakelupakettien käsittelytietojen listaus:
  - *GET <base>/<contract>/history/disseminated*
  - Toiminto listaa lokitietomaisesti kaikki PAS-palvelun muodostamat jakelupaketit ja niiden tiedot

Tilastotiedot

Resurssi

statistics

- Yhteenveto sopimukselle kohdistuvista tilastoista:
  - *GET <base>/<contract>/statistics/overview*
  - Tämä toiminto ei muutu uudessa rajapinnassa
- Tilastotietoja on mahdollista laajentaa

Julkiset avaimet

Resurssi

public-key

- Jakelutoiminnon julkisen avaimen nouto:
  - `GET <base>/<public-key>/dip`
- Tämä resurssi tai sen toiminto ei muutu uudessa rajapinnassa

Rajapintauudistuksen eteneminen

- Rajapinnoista luodaan uusi määrittely, jonka on tarkoitus julkaista ensi vuoden alussa
- Rajapintojen toiminnallisuus toteutetaan vaiheittain:
  - Vuoden 2024 aikana toteutetaan HTTP siirto ja siirtojen tilan seuranta
  - Vuoden 2025 aikana toteutetaan muut toiminnallisuudet
- Vanhat rajapinnat (v1 ja v2) poistetaan kun rajapintojen v3 on toteutettu
  - Suunnitelman mukaan 2026 vuoden alussa
  - Täten hyödyntävät organisaatiot voivat kerralla siirtyä v1:stä ja v2:sta v3:seen mikäli niin haluavat

Yhteistyöryhmän syksyn 2023 toiminnan suunnittelu

Yhteistyöryhmän syksyn 2023 toiminnan suunnittelu

Ote joulukuun 2022 kokouksen pöytäkirjasta:

Sovittiin että painopiste vuonna 2023 on seuraavissa asioissa, normaalien vuosikellon mukaisten asioiden lisäksi:

- *PAS-palveluiden rajapinnan uudistaminen*
- *Hyödyntäville organisaatiolle tarjottavien työkalujen kehityksessä ja niihin liittyvissä koulutuksissa*
- *Aineiston poiston PAS-palvelusta suunnittelemisen aloittaminen*
- *PAS-kokonaisarkkitehtuurityön jatkaminen*

Yhteistyöryhmän syksyn 2023 toiminnan suunnittelu

- Vuosikellon mukaiset asiat
- PAS-kokonaisarkkitehtuuri
- Kokemukset ensimmäisestä laajasta migraatiosta (case: arc/warc-migraatio)
- PAS-palveluiden rajapintojen uudistaminen
- Aineiston poistaminen PAS-palvelusta
- AlmaLinuxiin siirtyminen
- Paketointikomponentin uudistaminen
- Työpajat / Koulutukset
- Muuta?

PAS-palveluiden ohjelmistokerros

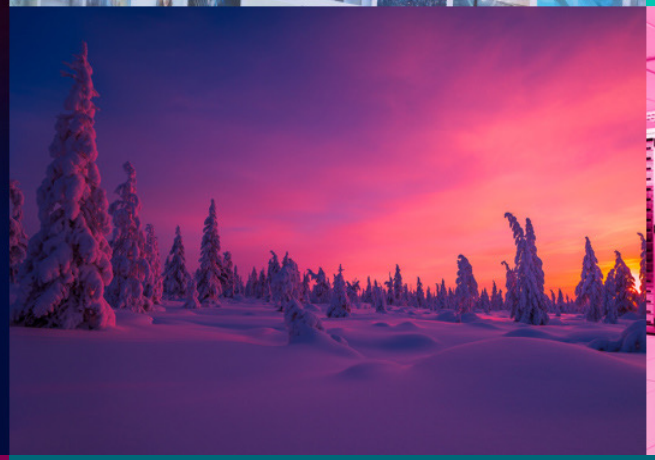

PAS-palveluiden ohjelmistokerros

- Viimeinen Python2 päivitys oli maaliskuussa
- RHEL 9 / AlmaLinux 9 -siirtymä
  - On tehty ja tehdään kesän aikana
  - Asennusohjeet syksyllä
- Paketointityökalun uudistus
  - Ensivilkaisu oli PAS-seminaarissa koulutuspäivänä
  - Viedään Githubiin saataville
    - Toivottiin PAS-seminaarissa tutustumista ja palautteen antamista varten
    - Ei sisällä kaikkia ominaisuuksia
    - Ei vielä suositella tuotantokäyttöön

PAS-palveluiden uudet ominaisuudet Q2/2023

- ARC/WARC-migraation kehitystyö
  - Erilaisia viimeistelyjä migraatioon
  - Koeaineiston kerääminen
  - Koemigraation aloitus
- Nauhamigraatioon liittyvä kehitystyö on edistynyt
- Aputyökaluja tietokantojen ylläpitämiseen
- Tiedostomuotojen analysointityökalu
  - MPEG-PS (Program Stream) version tunnistaminen
  - file- ja libreoffice-ohjelmien polkujen käsittely
  - Mediainfo-bugi virallisessa jakelussa: selvitys ja korjauspyyntö sekä väliaikainen paikkaus
- Bugikorjauksia ja muita kehitystöitä
- SAPA-kehitystyö omassa projektiryhmässään
- Fairdata PAS
  - RHEL 9 / AlmaLinux 9 –työ on edistynyt
  - Uusi paketointityökalu on edistynyt
  - Hallintaliittymä
    - Käyttöliittymäsuunnittelutyö
    - Muita pienempiä muutoksia
  - Paketointi- ja validointiprosessin muutokset
  - Säilytyspäätöskohtainen autorisointiuudistus on aloitettu ja edistynyt
  - SEG-Y -tiedostomuodon tunnistus (bittitaso)
  - Bugikorjauksia ja muita kehitystöitä

Sopimukset – KP-PAS (1/2)
(12.6.2023)

Organisaatio	Kapasiteetti (Tt)	Aineistoa (Tt)	Täyttöaste	Säilytyspaketteja
Celia	110	87.75	79.77	32374
Kavi	2 400	1511.0	62.96	3906
Kansallisarkisto Kansallisarkiston vastaanottamat alkujaan digitaaliset valtionhallinnon asiakirjalliset aineistot	41	1.56	3.80	1947
Kansallisarkisto VAPA-järjestelmään siirretyt tietoaineistot	1	0.14	14.00	389
Kansallisarkisto Kansallisarkiston massadigitointi-hankkeen aineistot	114	87.89	77.10	73215
Kansallisarkisto Kansallisarkiston digitaaliarkistosta siirrettävät aineistot ja takautuvan digitoinnin aineistot	805	296.55	36.84	579687
Kansallisarkisto Kansallisarkiston yksinomaan digitaalisessa muodossa olevat yksityisarkistoaineistot	27	0	0.00	0

Sopimukset – KP-PAS (2/2)

(12.6.2023)

Organisaatio	Kapasiteetti (Tt)	Aineistoa (Tt)	Täyttöaste	Säilytyspaketteja
Kansallisgalleria	20	6.32	31.60	478
Kansalliskirjasto Kulttuuriaineistolain nojalla kerätyt aineistot	355	201.32	56.71	1982369
Kansalliskirjasto Kansalliskirjaston digitoimat kulttuuriperintöaineistot	175	49.71	56.71	185429
KOTUS	60	9.83	16.38	407
Museovirasto	1	0.53	53.00	40186
Musiikkiarkisto	70	1.55	2.21	41
Svenska litteratursällskapet i Finland	50	1.14	2.28	166
Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto	1	0.06	6.00	8969
Yhteensä	**4 230,00**	2255.35	53.32	2909563

Säilytyspäätökset – FD-PAS (1/2)
(12.6.2023)

Organisaatio	Kapasiteetti (Tt)	Aineistoa (Tt)	Täyttöaste	Säilytyspaketteja
Geologian Tutkimuskeskus GTK:n tomografialaitteen tuottamat tietoaineistot	12	6.64	55.33	139
Helsingin yliopisto Helsingin yliopiston SMEAR-aineistojen valikoima meteorologisia - ja ilmanlaatumittauksia	2	0.01	0.50	13
Helsingin yliopisto M. cinxia and C. melitaearum in the Åland metapopulation system	2	0	0.00	1
Helsingin yliopisto FIRE (The Finnish Reflection Experiment)	1	0	0.00	0
Helsingin yliopisto Luomuksen aineistot	150	0	0.00	0
Itä-Suomen yliopisto SENSOTRA	1	0	0.00	0

Säilytyspäätökset – FD-PAS (2/2)
(12.6.2023)

Organisaatio	Kapasiteetti (Tt)	Aineistoa (Tt)	Täyttöaste	Säilytyspaketteja
Jyväskylän yliopiston kiihdytinlaboratorio 250-Nobeliumin hajoamisspektroskopia	1	0	0.00	0
Oulun yliopisto, Sodankylän geofysikaalinen observatorio Havaintoaineistot	30	0	0.00	0
Tampereen yliopisto Yhteiskuntatieteiden tiedekunnan Kansanperinteen arkiston A-K-kokoelma	2	1.08	54.00	5361
Turun yliopisto Historian, kulttuurin ja taiteiden tutkimuksen arkiston aineistot (HKT-arkisto)	20	0.25	1.25	1
Åbo Akademi Samlingar vid Åbo Akademis bibliotek	10	0	0.00	0
Yhteensä	**231**	**7.98**	**3.45**	**5515**

Ilmoitusasiat

- PAS-määrittelyiden päivittäminen – kysely käynnissä 30.8.2023 asti
  - https://link.webropolsurveys.com/S/212D3C71B2F6BB29
- PAS-seminaari järjestettiin 24.-25.4.2023 CSC:llä
- CSC järjesti OPF:n vuosikokouksen (AGM) ja teknisen ohjausryhmän (OAG) kokoukset 24.-25.5.2023 Oodissa
- iPPRES 2023 -konferenssiin hyväksytty
  - *Calculating the Carbon Footprint of Digital Preservation - A Case Study*
- Aalto-yliopiston Tutkimuspalvelupäivät 21.-23.8.2023
  - *Calculating the Carbon Footprint of Digital Preservation*
  - *On Preserving Research Data – What to Consider Before Ingesting Data*

Kokouksen päättäminen

- Muut asiat
- Seuraava kokous
  - Syyskuu: Tiistai 26.9. klo 12:30-15:00
  - Joulukuu: Tiistai 12.12. klo 12:30-15:00
- Kokouksen päättäminen